

ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

„Tebenned bízunk eleitől fogva” (90. zsoltár)

AZ IGE MELLETT

„Nem hagylok titeket árván, eljövök hozzátok.” Jn. 14.18

Nem hagylok titeket árván...

A koronavírus járvány feje tetejére állította a világunkat és gyülekezeti életünket is. Református egyházunk életében talán még soha nem volt olyan idő, amikor a templomaink ajtaját be kellett zárunk! A mögöttünk álló évben viszont többször is rákényszerültünk erre. Amikor pedig az istentiszteleteinket mégis megtarthattuk, folyamatosan ügyelnünk kellett és kell a kezek fertőtlenítésére, a maszk viselésére, a távolságtartásra, az éneklésünk hosszúságára és a létszámra. Tavaly nyárra hiába terveztünk gyülekezeti táborot, ifjúsági táborokat, végül mindegyiket le kellett mondanunk, és ugyanígy jártunk a tavaszi gyülekezeti hétvégénkkel is. Nem folytatom tovább veszteségeink sorolását, elég legyen annyi, hogy a Covid ellehetetlenítette a gyülekezeti életünket. Az egyik legfeszítőbb kérdésünk most, hogy ilyen körülmények között hogyan tud közösségünk fennmaradni, sőt fejlődni?

Az Úr Jézus – mielőtt felment a mennybe – azt ígérte: „Nem hagylok titeket árván, eljövök hozzátok.” (Jn 14,18) Aki az árvaság szomorú sorsára jut, annak egymagában kell szembenéznie a világ minden kihívásával. Ez rémisztő! Nincsenek mellette többé a szülei, hogy megvédjék, tanácsolják és segítsék. Nem számíthat senkire, csak magára. Az Úr Jézus azt mondta: ti soha nem fogtok ilyen sorsra jutni. Én ott leszek mellettetek, amikor szorongatnak benneteket. Ott leszek veletek, amikor nem látjátok majd a „hogyan tovább”-ot. Ott leszek, amikor veszteségek érnek benneteket. Ott leszek, hogy megáldjalak és megsegítselek Benneteket! S valóban így is történt! Pünkösdkor Isten az Ő Szentlelkét kitöltötte a tanítványokra, s onnantól kezdve Jézus szíve ott dobogott a lelkükben és belülről biztosította a számukra mindazt, amire szükségük volt. Tudjuk jól, hogy az apostolok igehirdetését a főpapok ellenségesen fogadták. Előbb csak fenyegették, majd börtönbe vetették és bántalmazták őket, végül pedig István diakónus megölésével kitört a keresztyének üldözése. Az az idő sem kedvezett a keresztyénség számára, mégis a Szentlélek vezetése alatt a keresztyénség nemhogy nem tört meg, hanem még inkább megerősödött. Ez az egyháztörténeti tény ad bátorítást erre a mostani időszakra is. Nincsenek mindent megoldó válaszaink! Valójában fogalmunk sincs arról, mit hoz a holnap és milyen fordulatokat hoz a holnapután, azt viszont hisszük, valljuk és tudjuk, hogy a mi Urunk nem hagy minket sem árválkodni. A Szentlélek lépésről lépésre vezetni akar személyes életünkben és gyülekezeti életünk biztosításában. A mi dolgunk, hogy kitartóan imádkozunk halló fülekért, nyitott szívért és engedelmes lélekért, a többit pedig Ő elvégzi.

Isten Szentlelkének munkáját a koronavírus kitörése óta is folyamatosan tapasztaljuk. A Szentlélek vezetése alatt döntöttük el a járvány kitörésekor, hogy a továbbiakban is templomi istentiszteletet akarunk tartani, és nem felvételről, hanem élőben fogjuk azt közvetíteni a gyülekezet számára. S örömmel tapasztaltuk, hogy most sokszorta többen hallgatják istentiszteleteinket, mint ahányan korábban templomba jártunk. A Szentlélek vezetésére figyelve kezdeményeztük, hogy az úrvacsorai kiskelyheink számát növeljük meg annyira, hogy az úrvacsorázás közben többé
(folytatás a 2. oldalon)

(folytatás az 1. oldalról)

ne kelljen mosogatni azokat. Istennek legyen hála, hogy gyülekezetünk odaállt mellénk és adományaival segítette a beszerzést. A Szentlélek vezetésére figyelve kezdtünk tavaly szeptemberben készülni a második hullámra, s már akkor elhatároztuk, hogy több, 12-14 fős bibliakört hozunk létre az online térbe annak érdekében, hogy ne szakadjunk el teljesen egymástól. A konfirmandus csoportjainkat is hasonlóképpen úgy alakítottuk ki, hogy egyik se legyen népesebb az előbb említett létszámnál. Jelenleg a női és a férfi kört is beleszámítva hat felnőtt csoporttal tartjuk a kapcsolatot az online térben, s mellette két ifjúsági csoportot, illetve négy konfirmandus csoportot vezetünk. Természetesen ezek az internetes találkozásaink nem olyanok, mintha személyesen ültünk volna körben gyülekezeti termeinkben, de ahogy a mannának megtartó ereje volt a pusztában a zsidó nép számára, úgy nekünk is segített átvészelni a mögöttünk álló hónapokat.

Most, hogy újra nyitva van templomunk, azért imádkozunk, hogy gyülekezetünk ne ragadjon bele az online tér nyújtotta kényelembe, hanem találjon vissza a közösségbe. Templomunkban a jelenlegi korlátozások miatt legfeljebb 70 főt tudunk befogadni. Amint ezt a létszámot meghaladjuk, újabb istentiszteletet vagy istentiszteleteket fogunk bevezetni. Emellett hittel és reményéggel tervezzük a nyarunkat. Bízunk benne, hogy júniusban a Kincskereső Táborunktól lesz hangos a templomkertünk, júliusban pedig megrendezhetjük a gyülekezeti táborunkat, illetve Kustánszegen az ifjúsági hetünket is. Nem tudjuk, hogy mit hoz a jövő, de bátorítunk mindenkit, hogy ameddig lehetőségünk van, becsüljük meg az elkészített alkalmakat és éljünk azokkal.

Kedves Testvérek! A mi Urunk nem hagy bennünket magunkra! Keressük a személyes életünkben is az Ő vezetését!

Faragó Csaba lelkipásztor

Bemutakozik új teológus gyakornokunk

„Azt az elhívást és ígéretet kaptam, hogy Jézus emberhalászt mível belőlem.”

Szeretettel köszöntöm a testvéreket. Gál Balázs vagyok, a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karának jelenleg ötödéves hallgatója teológus-lelkész szakon. 1992. július 29-én születtem Nyíregyházán. Hálás vagyok azért, mert nyíregyházi származásúnak mondhatom magam, ugyanis gyerekkoromat itt éltem meg. Itt jártam általános és középiskolába. Itt érettségiztem le 2011-ben.

Gyerekkoromban még nem tudtam én sem és szüleim sem, mivel fogok foglalkozni, de egy tanácsadó javaslatára közgazdasági pályára jelentkeztem. Felvételt nyertem a Budapesti Gazdasági Főiskola Pénzügyi és Számviteli Karára. Itt diplomáztam le 2015-ben számvitel szakon. Ugyanekkor tértem meg Istenhez. Addig céltalannak láttam az életemet. Viszont a diplomaszerezés közben átélt mélypont során adtam át életemet Jézusnak. És – Istennek hála – sikerült lediplomáznom.

Ezután dolgoztam könyvelőként egy ideig Budapesten. Éreztem viszont, hogy ez nem ad hivatásszeretetet. Végül kimondtam a végső szót – nehezen ugyan –, és jelentkeztem a teológiára 2016-ban.

Mi volt ez a hirtelen és radikális változás? Szüleim sem értették sokáig. Ebben Istennek titkos akaratát és tervét látom. Azt az elhívást és ígéretet kaptam, hogy Jézus emberhalászt mível belőlem. Nehezen értettem meg, és hónapokig imádkoztam és gondolkodtam ezen. Végül Isten megerősített engem. Bátorsággal jelentkeztem a lelkész szakra, és felvettek. A teológia éve alatt kaptam ajándéknak a leendő és egyben jelenlegi feleségemet. 2018-ban házasodtunk össze. Jelenleg Budapesten, Pestszentlőrincen élünk. Istentől kaptunk egy kisfiút még 2020-ban. Mindketten ajándéknak kaptuk őt is, ahogy egymást is Istentől. Azt látom, hogy Isten tanítani akar engem a családom és hivatásom által, hogy okos és hű szolgálója lehessen a szolgálatban. Különösen ebben a gyülekezetben is vezet és terelget. Örülök, hogy itt lehetek és tanulhatok a testvérektől.

Gál Balázs teológus gyakornok

Interjú Nagy Gáborral, régi-új gondnokunkkal

Bár nem kell Téged bemutatni a gyülekezetnek, hiszen mindenki ismer, azért kérlek, mesélj egy kicsit arról, hogy mikor kaptál először elhívást a szolgálatra, s hogyan bővült egyre inkább a vállalt feladataid köre?

Református családban nőttem fel, szüleim is a Duna-haraszti Református Gyülekezet tagjai voltak. A református egyházhoz való tartozás mindig is része volt az identitásomnak.

Sokáig meg sem fordult a fejemben, hogy a – több-kevesebb rendszerességgel gyakorolt – templomba járáson kívül komolyabb szolgálatot vállaljak a gyülekezetben. Sokkal inkább a szakmámban (informatikusként) kerestem a kiteljesedést.

Fokozatosan lettem egyre elkötelezettebb tagja Krisztus egyházának és benne gyülekezetünknek. Ebben biztosan az is közrejátszott, hogy láttam, gyülekezetünk néhány tagja milyen önzetlenül támogatja édesanyámat betegsége idején.

Az igazság az, hogy 2011 előtt nem is gondoltam, hogy valaha is gyülekezeti vezető legyek, meglepetésként ért, hogy a gyülekezet presbiternek jelölt és választott 2011-ben. Nagy megtiszteltetésnek érzem, hogy a gyülekezet hasznosnak találta a munkámat, és a következő ciklusban felkértek a missziói gondnoki teendők ellátására is.

Ez sem kevés feladat, de hogyan fogadtad a hírt, hogy Nagy András lemondása miatt át kellene vened a főgondnoki feladatokat is?

Az első reakcióm leginkább a rémület volt. Egyáltalán nem éreztem késznek magam erre a feladatra, főként azért, mert láttam, hogy András bátyám milyen magasra tette a léceket, amit át kéne ugornom. Ha nem bíznék abban, hogy minden, ami velem történik, Isten akaratából van, nem is mertem volna elvállalni a gondnoki teendőket. A következő, számomra nagyon kedves Ige adott gyülekezeti munkámban mindig is bátorítást: *"Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki titeket, és arra rendelvelek, hogy elmenjeteek és gyümölcsöt teremjeteek, és gyümölcsötök megmaradjon, hogy bármit kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek."/>* /János 15:16/

Tudjuk, hogy ez a munka teljes embert kíván, Te pedig még aktív dolgozó vagy. Hogyan tudod megoldani munka mellett, hogy mindig ott légy, amikor fontos megbeszélések, tárgyalások vannak?

Nagyon sok segítséget kapok lelkipásztorunktól és Emőke tiszteletes asszonytól, akik átvállaltak jó néhány hivatali feladatot. Sokat segítenek presbiter társaim is: neveket csak azért nem sorolok, mert nem szeretnék senkit kifelejteni. Sokat segít az is, hogy – a járvány mi-

att – nagyon sok tevékenység az online térbe tolódott, így nem kell mindenütt fizikailag is ott lennem. Minden egyébhez pedig kértem – és egyelőre mindig meg is kaptam – Istenünk segítségét.

Milyen rendkívüli feladatokat hozott a koronavírus járvány?

A legnagyobb feladatot az online közvetítések megoldása jelentette, hiszen templomunk hónapokig zárva volt. Szerencsére a gyülekezetünk informatikai infrastruktúrája nagyrészt már a járvány előtt is alkalmas volt a feladatra, a többit pedig az informatikában jártos, elkötelezett testvéreink segítségével nagyon gyorsan sikerült megoldani. Az online közvetítéseket a járvány után is szeretnénk folytatni, mert kiderült, hogy sokan nézik az istentiszteleteket, akik fizikailag nem tudnak eljönni a templomba.

Nagyon sokat jelentett ebben a nehéz helyzetben azok munkája is, akik a járvány alatt felvállalták az éneklés szolgálatát vagy az istentisztelet közvetítését.

A közösségépítés mindig fontos volt számodra: vezeted a Keresztkérdések körét, aktív tagja voltál házi bibliai csoportoknak, de a lelki építés mellett a „testit” is szolgáltad, amikor kiváló szakácstehetséggel készítettél el a gyülekezeti napokon a bográcsos ebédet. Vajon marad még mindezekre a jövőben is energiád? Egyáltalán: milyennek képezed gyülekezeti életünket a járvány után?

Azt, hogy a jövőben mire lesz energiám. elsősorban Isten akarata határozza meg. Igyekszem az Ő szándéka szerint szolgálni addig, ameddig ehhez az erőt megadja nekem.

Azt gondolom, az életünk már soha nem lesz teljesen olyan, mint a járvány előtt. Talán a kényszerű távolság megtanított minket arra, hogy az életben sokkal fontosabb a személyes együttlétünk, mint a közösségi média vagy az anyagiak. Szeretném ezért, hogy minél több olyan alkalmunk legyen, ahol személyesen találkozhatunk, és igen, bográcsozhatunk is, hiszen a terített asztal mellett születnek a legjobb beszélgetések.

Nagyon fontosnak tartom, hogy a járvány után újra megerősítsük a kapcsolatot Udvarfalván élő testvéreinkkel, hiszen reformátusok és magyarok vagyunk.

Szeretném, ha megerősödne a diakóniai munka is, mert úgy érzem, erre a szolgálatra az elkövetkező időkben még nagyobb szükségünk lesz.

Köszönöm a beszélgetést, s kívánom, hogy az Úr Isten adjon sok erőt, hitet, kitartást és jó egészséget a Rád bízott szolgálat teljesítéséhez, s tegyen áldássá szűkebb és tágabb családotokban egyaránt!

Szadainé Somogyi Erika

Pünkösd 2021

„Amikor együtt volt velük, megparancsolta nekik: Ne távozzatok el Jeruzsálemből, hanem várjátok meg az Atya ígését, amelyről hallottátok tőlem, hogy János vízzel keresztelt, ti pedig nemsokára Szentlélekkel kereszteltettek meg... erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek, és tanúim lesztek Jeruzsálemben, egész Júdeában és Samáriában, sőt a föld végső határáig. Miután ezt mondta, szemük láttára felemeltetett, és felhő takarta el őt a szemük elől.” ... „Amikor pedig eljött a pünkösd napja, és mindnyájan együtt voltak ugyanazon a helyen, hirtelen hatalmas szélrohamhoz hasonló zúgás támadt az égből, amely betöltötte az egész házat, ahol ültek. Majd valamilyen lángnyelvek jelentek meg előttük, amelyek széteszlottak, és leszálltak mindegyikükre. Mindnyájan megteltek Szentlélekkel, és különféle nyelveken kezdtek beszélni, úgy, ahogyan a Lélek adta nekik, hogy szóljanak. Sok kegyes zsidó férfi élt akkor Jeruzsálemben, akik a föld minden nemzete közül jöttek. Amikor ez a zúgás támadt, összefutott a sokaság, és zavar támadt, mert mindenki a maga nyelvén hallotta őket beszélni.” /ApCsel 1,4-9; 2,1-6/

Jézus többszöri ígérete a Szentlélek eljövételéről a mennybemenetelét követő 10. napon, pünkösdkor teljesedett be, amelynek következtében csodák sora kezdődött a tanítványok életében és rajtuk keresztül másokéban is. Már a Lélek érkezése is különleges volt (a vizuális lángnyelvek szemléltetve segítették a kitöltetés jelentőségének megértését), de leginkább az inentől érződő hatásában, munkájában fedezhetjük fel a Lélek megígért erejét. Korábban, Jézus elfogatásakor a tanítványokat gyáván elfutni láttuk, s a főpap házához is csak titokban kísérté őt Péter és János, akik közül az előbbi – mint tudjuk – életét mentve le is tagadta, hogy ismeri Mesterét. Az asszonyok húsvét napján is bezárkózva találták a tanítványokat. Jézus feltámadása után megkönnyebbültek, örültek, de nem tettek semmi különöset sem a városban, sem az emberek között; inkább régi életükhöz, a halászhálóhoz is visszatértek.

A Szentlélek ekéi

Részletek

Írta: Mécs László

Hogy anygalkézből bezárult az Éden átok morajlik, forr a föld szívében, s a kéreg tövist, bojtorjánt terem.

Az ember itt vergődött rögre esve, tövis szurkálta lábait sebesre, s kiszúrta lelke álmodó szemét.

S míg könnye hull a föld ugarszívére a Szentlélek már néhány ezer éve jár, jár a bojtorjános föld felett.

Szánt vihar-vevhes titkos paripákon, ölében mag van, édes álom-mákony, s amerre megy, a vak szem mennybe lát...

Így jár a földön néhányezer éve, megtüzesült emberszív az ekéje, s évszázados barázda jár nyomán.

Akkor van igazi ünnep, piros pünkösd, mikor egy vaksi, rögre görnyedt bűnöst, szántó, izzó ekéje megérint.

Az volt a pünkösd, mikor az a hitvány gyáván bujdosó tizenegy tanítvány a Szentlélek tüzes ekéje lett.

Az volt a szántás! Végtelenbe vágtak barázdát minden táján e világnak, és Föld és ember újról álmodik.

Pünkösd napján azonban valami nagyon megváltozott az egyszerű tanítványok életében - és itt nem a környező népek nyelvein elhangzó Isten-dicsőretre gondolunk, hiszen az csupán Jóel próféciájának beteljesedésére mutató jel volt, amit Péter idézett is (ApCsel 2,16-21). Az idegen nyelvű beszédnél sokkal fontosabb volt maga az ajándék: a Szentlélek, aki – a Fiú testet öltéséhez hasonlóan – a lehető legközelebb jött a bukott, megtérő emberhez, egészen a szívéig, úgy, hogy ezután a tanulatlan, „gyáva” Pétert is belülről ruházta fel olyan tanúságtévő erővel, hogy hatalmas tömeg elé kiállva, nyíltan kezdte Jézus evangéliumát és a megtérést prédikálni. A Szentlélek munkájára szállt magába hallgatósága, keresztelkedett meg aznap 3000 ember és vált egy szívvel, egy lélekkel Istent szolgáló gyülekezetté. A Szentlélek volt az, aki az apostolokon keresztül számtalan beteget gyógyított, aki bátor bölcsességet adott nekik a nagytanács és más ellenségek előtt, aki további jeleket és csodákat tett általuk – akkor is, amikor Jeruzsálemben voltak és akkor is, amikor a föld minden tájára kellett szétszéledniük és elvinniük az örömhírt. A világunk élete megfordult az első pünkösd napján, mert a Pártfogó ígérete valósággá vált: olyan, szívünkbe írt erőt kaptunk, amellyel Isten bátor munkatársai, tanúi, gyülekezete lehetünk.

A járványhelyzet nem változtat ezen a tényen az ideai pünkösd ünnepén sem: Isten az Ő Lelkét már nekünk ajándékozta, mert szívünkhöz akar érni, hogy bűnbocsánattal gyógyítsa és bizonyoságtételre megerősítse azt, még bajok, félelmek közepette is. Isten ereje már rendelkezésre áll, s hogy mit kell tennünk, hogy a miénk lehessen? „Péter így válaszolt: Térjete meg, és keresztelkedjete meg valamennyien Jézus Krisztus nevében, bűneitek bocsánatára, és megkapjátok a Szentlélek ajándékát.” /ApCsel 2,38/

Faragóné Sárdy Emőke

MEGERŐSÍT Ő!

Az idei konfirmációi fogadalmat tevők névsora:

- 1. sor – Bánrévi Tamás, Bende Bátor, Bernáth Levente, Bogdán Zsófia, Fitori Zsófia,*
- 2. sor – Kemény Anna, Kis Boglárka Emese, Kis Gergely Jenő, Kokas Marcell, Nádai-Nagy Natália,*
- 3. sor – Nyilas Bence, Perza Jázmin, Perza Szebaszián, Porga Benedek Zsolt, Somogyi Anna.*

Nem titkolt szándékunk, hogy a hitük mellett a közösséget és a gyülekezethez való tartozást is megerősítsük konfirmandus fiataljainkban. Az idei év ebben a tekintetben különösen is nehéz volt, hiszen csak online tudtunk találkozni szinte a teljes képzés alatt. Sokszor éreztem úgy, hogy ezek az alkalmak meg sem közelítik a személyes találkozással járó órákat. A fiatalok lelkesedése sem volt mindig töretlen, hiszen az iskolai oktatás és az élet más területei is beszorultak a virtuális világba. Óriási űr keletkezett így, hiszen ahogyan mindannyiunknak, úgy a fiataloknak is nagyon nagy szükségük van a közösség megélésére, hogy egymást támogatva, társakra találva erősítsék egymást. Ezt az évet mindezek mellett mégsem tartom hiábavalónak. Rengeteg kérdésről tudtunk beszélgetni őszintén, és sok alapvető hitbeli tudást sikerült elmélyíteni.

A konfirmandusok idén sok-sok kérdés mentén a hitük meghatározó elemeiről, a Jézus Krisztushoz kapcsolódó legfőbb ünnepeinkről tanulhattak. Az első kérdések, melyeket meg kellett tanulniuk, éppen a konfirmációra vonatkoznak. Mit jelent a konfirmáció szó? „Ez a latin eredetű szó annyit tesz: 'megerősítés'. A Szentlélek erősíti meg ébredő hitünket.” Isten megerősíti a hitünket, a belé vetett bizalmunkat, megerősíti az ismeretet és az engedelmisségünket is azáltal, hogy egyre közelebb lép hozzánk és bemutatkozik nekünk.

Ebben az elmúlt évben talán ez a leghangsúlyosabb vágy és ígéret is egyben, hogy Isten megerősít! Szükségünk van rá, mert az otthonlétben sokan meggyengültünk testi-lelki értelemben is. Mindnyájunknak konfirmációra van szüksége, arra, hogy Isten megerősítsen minket a vele való kapcsolatunkban!

(folytatás a 7. oldalon)

Konfirmációs emlékek régebbi időkből

„Aki tehát vallást tesz rólam az emberek előtt, arról majd én is vallást teszek mennyei Atyám előtt” (Mt 10,32)

Pünkösdkor, a vasárnapi istentiszteleten gyülekeztünkben az úrasztalát idén is körbeállják a fiatalok, hogy ünnepélyes keretek között fogadalmat tegyenek, hogy megerősítsék hitüket és azon szándékukat, hogy Krisztus hűséges és igaz követőivé szeretnének válni, illetve, hogy kifejezzék a református egyházhoz, a gyülekezethez való tartozásukat.

Esztendőről esztendőre a Szentlélek munkálkodik a családokban, hogy a fiatalok elinduljanak azon az úton, melynek egyik mérföldköve a konfirmáció. Az úton haladás során, Isten hívó szavára a fiataloknak lehetőségük van „IGEN”-nel felelni, Istennel és az Úr Jézussal élő kapcsolatba kerülni, a Vele való kapcsolatban erősödni, a Szentírás és Isten Igéjének megismerésén keresztül a formálódó identitásukat – Krisztus Urunk engesztelő áldozata által - Isten gyermekeként meghatározni.

Hazánkban a konfirmáció gyakorlata legalább 200 éves múltra tekint vissza. Izgalmas lehet különféle fennmaradt írásos emlékekből bepillantást nyerni arra, hogy például a XIX. században milyen lehetett a konfirmáció, hogyan és miként történt a fiatalok felkészítése, milyen szokások kapcsolódtak az elköteleződés ezen ünnepélyes megnyilvánulásához. Azonban talán még érdekesebb lehet számunkra az, ha a gyülekeztünkbe járó azon kedves idős testvérek konfirmációhoz kapcsolódó személyes visszaemlékezéseibe kaphatunk betekintést, akik több mint 50 évvel ezelőtt álltak meg a református templomokban és tettek vallást érlelődő hitükről. Ennek kapcsán szólítottam meg *Ender Pálnét (Jolika nénit), Faragó Tibornét (Ilonka nénit), Szabó Borbálát* és nem utolsósorban *Dr. Székely Károlyt*. Azal a kéréssel fordultam feléjük, hogy amennyiben vállalják, akkor idézzék fel a saját konfirmációjukkal kapcsolatos emlékeiket és osszák meg a közösségünkkel. Nagy öröm volt számomra, hogy nem zárkóztak el a felkérés hallatán, és szívesen vállalták az emlékek megosztását. A következő sorokban a személyes visszaemlékezéseikről olvashatunk.

Jolika néni kisgyermekkorát és az általános iskolai éveit szülőföldjén, a Felvidéken töltötte. Szülőfalujában, Negyeden és abban a személyes közegben, amelyben nevelkedett, meghatározó és egyben elvárt is volt a vallásgyakorlás, a hit megélése, az istentiszteleteken való részvétel kicsiknek, nagyoknak egyaránt. Szigorú erkölcsi nevelés folyt. Délelőtt és délután is volt istentisztelet. Az iskola, ahol Jolika néni az elemi tanulmányait folytatta, közvetlen a templom mellett

helyezkedett el. 1939-ben, a világháború kirobbanásának évében volt első osztályos Jolika néni. Reggelente a harangszó hívta iskolába a nebulókat, a tanítás előtt a gyerekek áhítaton vettek részt, a hit- és erkölcsstan kötelező tantárgy volt és a segédlelkészek oktatták. Ennek keretében tanulmányozták a Szentírást, minden évben vizsgáztak és érdemjegyet kaptak. 1945-ben vége lett a második világháborúnak, Jolika néni konfirmációs fogadalomtételére 75 évvel ezelőtt, 1946-ban került sor. Visszaemlékezése - a mai konfirmációval összehasonlítva - egy kevésbé meghitt és ünnepélyes esemény képét idézte fel, inkább egyfajta tiszteletadásnak élte meg, és úgy tekintett rá, mint az akkori vallásgyakorlás megnyilvánulásának egyik szükségszerű állomására, megfelelés a vallásukat gyakorló közeg elvárásainak. A konfirmációnak éppúgy része volt a Heidelbergi Káté hittételeinek, kérdés-feleleteinek ismerete, mint a templomi fogadalomtétel. Ezt követően vehették a fiatalok a gyülekezet közösségében az úrvacsorát.

Ilonka néni Somogy megyében, Alsokon született egy református kis faluban. Önálló község lévén, a településen református iskola működött, református tanítókkal. Ilonka néni is itt kezdte meg tanulmányait. Az iskola a templom közelében helyezkedett el, két önálló épületből állt, tanítói lakással kiegészülve. Külön tanító foglalkozott az alsó 4 tagozatra járó gyermekekkel, és külön tanító a felső tagozatra járókkal. Reggel a gyerekek a templomban kezdték a napot, reggeli "könyörgéssel". Énekeltek, a Tanító bácsi egy imádságot olvasott el a kis diákoknak, majd ezt követően indultak a közeli iskolába, ahol a nebulók osztályonként foglalták el a helyüket a maguk padosorában.

Ilonka néni családjában is - hasonlóképpen a többi, református hitüket komolyan gyakorló családhoz - természetes volt, hogy vasárnap templomba ment a család, ki-ki magára öltötte a szép ünnepi ruháját. A gyerekek az istentisztelet végén örömmel várták a finom ebédet - emlékezik vissza Ilonka néni.

Ilonka néni nem a falujabeliekkel konfirmált, mert a IV. osztály befejezését követően (11 évesen), a felső tagozatos tanulmányait 1946-ban már a közeli Csurgón működő Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnáziumban folytatta tovább, így a konfirmációja is másként alakult – idézi fel Ilonka néni. A konfirmációra a hittan órákon készültek fel a diákok, az akkoriban használatos Heidelbergi Kátéból. Ilonka néni nagyon szerette a valóstánárukat, aki melegszívű és engedékeny ember volt, és ezt a kamaszodó fiúk kihasználták, így nem nagyon tanultak. Az ünnepélyes fogadalomtételre a Káté I. kérdését kellett megtanulni, amit Ilonka néni a mai napig is tud.

Sajnos a háború és az utána következő évek mindent tönkretettek. A csurgói református templomot 1945-ben a németek felrobbantották. Így Ilonka néni diáktársaival együtt az evangélikus templomban konfirmált 1948-ban, 73 évvel ezelőtt. Az akkori politikai intézkedések folytán Alsoközség önállósága megszűnt, összevonták Csurgóval. A Református Gimnáziumot pedig államosították.

Ilonka néni halálával a szívében emlékezik vissza arra, hogy 1948-ban a gimnáziumból - az SDG tagjaként - jelen lehetett az Országos Diák Konferencián, Balatonszárszáron. Óriási élmény volt számára. Zengett az ének Balla Péter lelkesítő ifjúsági énekeivel.

Borika hagyományos, többgenerációs református családban nevelkedett, az apai nagyapja presbiter volt, akit nagyon szeretett és nagy tisztelettel nézett fel rá. Borika Jászkiséren konfirmált, 1963. április 28-án, tizenhárom évesen. A gyülekezet - a lakossághoz viszonyítva - nagynak volt mondható. A Borikával egy időben konfirmáltak létszáma 37 fő volt összesen, 23 lány és 14 fiú ünneplőbe öltözött alakja látható az akkor készített fényképen. Ez is jól érzékelteti a gyülekezet nagyságát és hitbeli elkötelezettségét.

Az előkészítés a templomban volt, Siklós József lelkipásztor és felesége, Irén néni lelkiismeretes és szeretetteljes segítségével. Borika visszaemlékezésében megjegyzi, hogy volt egy kis füzetecskeje, az alkalmak után a kapcsolódó bibliai történethez egy-egy vinyettát kaptak a fiatalok Isten Igéjével, amit abba a kis füzetbe tudtak beragasztani. Hitükről, felkészültségükről ünneplés vasárnapi istentisztelet keretében adtak számot, ami akkor nem pünkösdre esett. A fiatalok nem tudták, melyik kérdést kapják majd, emiatt egy kis izgalmat is átélt Borika, ugyanakkor inkább felemelő érzést jelentett számára, mikor az Úr asztalánál állt, ez a pillanat maradt meg elevenen benne majd hatvan év elteltével is. A konfirmáció alkalmával kapták a fiatalok az ún. "Református konfirmációs könyv"-et, amelybe egy-egy, a fiataloknak szánt és személyre szabott konfirmációs ige került. *„Gyönyörködjél az Úrban és megadja szíved kéréseit. Hagyjad az Úrra a te utadat, és bízzál benne, majd Ő megsegít” (Zsolt. 37, 4-5)* - Borika konfirmációs könyvében ez az Ige szerepel útravalóul. Ezzel kapcsolatban azt fogalmazta meg Borika, hogy jellemzően felnőtt korában vált igazán sajátjává az Igének az üzenete, amikor egyszer véletlenül a keze ügyébe került a kon-

firmációs könyv. Azóta minden nap elmondja és szívében forgatja ezt az Igét. A konfirmáción egyébként a család és a gyülekezet vett részt, nagy ünnepség, ajándék stb. akkoriban nem volt - hál' Istennek. Egy szokás volt: a lányoknak fehér ruha kellett. Borikáé is az volt természetesen, amelyet édesanyja varrt. Ez volt az egyetlen, amit ajándéknak tekinthettek abban az időben, és ez így volt jó. A konfirmációt követően az istentiszteletekre már az úrvacsorára jogosult egyháztagnaként mehettek a fiatalok.

Károly bácsi Kárpátalján, Beregszászon született és nevelkedett, református hitüket hűen gyakorló családi közegben. A polgári iskolákban jelen volt a különféle felekezetek szerinti hittan. A református hitoktatást és a konfirmációra való felkészítést a gyülekezetben szolgáló lelkész végezte. Vasárnaponként az istentiszteletken való részvétel úgy mond „kötelezően elvárt” volt a református családokban cseperedő, konfirmációra készülő gyermekekkel szemben. Károly bácsi tizenkét évesen konfirmált református iskolatársaival, illetve egy időben a később választott hitvesével, 1944-ben. Az emlékek felidézése előhívta Károly bácsiban a beregszászi református diplomáé belsejének a képét, a díszes kerítéssel övezett úrasztalát, amint körbeállja társaival, készülve a konfirmációs fogadalomtételre. Ekkor még tartott a világháború, azonban visszaemlékezésében Károly bácsi mégis megjegyzte, hogy még abban az átmeneti időszakban kerülhetett sor a konfirmálására, amikor többnyire szabadabban és nyíltabban, kisebb-nagyobb diszkrimináció és zaklatások nélkül lehetett a lakosságnak a hitéletét gyakorolnia. Később ugyanis, az orosz megszállást követően az akkori kommunista ideológiai rendszer korlátozta a vallásgyakorlást. Ebben az érásban az iskolákban is beszüntették a hitoktatást. A lelkipásztorok az otthonukban tartottak hittan-, valamint konfirmációra való felkészítő órákat, félig-meddig titokban. Károly bácsi 1989-ben települt át Magyarországra és költözött Dunaharasztra. Az itteni református gyülekezetben 12 éven keresztül szolgált presbiterként.

A magam és gyülekezetünk nevében is szeretném kifejezni köszönetemet a személyes emlékek megosztásáért, és egyúttal Mennyei Atyánk bőséges áldásait kívánni Jolika néni, Ilonka néni, Borika és Károly bácsi életére!

Kemény Veronika

(folytatás az 5. oldalról)

Olyan jó arra gondolni, hogy a konfirmandus fiataloknak is volt erre lehetősége hétről hétre gyülekezetünk más csoportjai mellett! Talán ez egy aszályosabb év volt, de a vetés nem maradt el, ezért bízom abban, hogy lesz növekedése és gyümölcsstermése is Isten Igéjének!

Idén tizenöt másodéves konfirmandus tesz bizonyosságot ismeretéről és hitéről pünkösdi alkalmával. Fogadjuk őket gyülekezeti közösségünkbe nagy szeretettel és imádsággal szívvvel!

Korsós Tamás lelkipásztor

Könyvajánló

Joseph Roth: Hiob

Az elmúlt időszakban az online bibliaóránkon olvastunk Jób könyvéből. Szeretem ezt a könyvet, mert szerintem ebből tanulhatunk a legtöbbet ember és ember, valamint ember és Isten kapcsolatáról. Ekkor jutott eszembe egy rég olvasott könyv: **Joseph Roth: Hiob** c. műve. A főszereplője a XX. sz. elején a bibliai Jóbbal hasonló csapásokat, tragédiákat él át, hithű mivolta ellenére megtagadja Istent, de egy váratlan esemény megújítja hitét, egy „csoda”, mert Isten vele volt mindvégig!

Ez a könyv már csak könyvtárakban, illetve antikváriumokban érhető el. Ha felkeltette az érdeklődését, jó olvasmányélményt, valamint megbékéltető, áldott vigasztalást kaphat a mai kor kihívásainak, tragédiáinak meg- és átélésekor.

Hit, tudomány, társadalom

/ Rövid hírösszefoglaló /

Újra és újra foglalkoztatja a mai embert is ez a fajta kérdésfelvetés, amire az aktuális vírushelyzet mellett felhívja a figyelmet a nálunk rendezendő Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra készült könyv és a hozzá kapcsolódó beszélgetés a **Kossuth Rádió** prominens vendégeivel: Erdő Péter bíboros, érsek, Balog Zoltán református püspök, Köves Slomó vezető rabbi, valamint Vizi E. Szilveszter agykutató részvételével. Az ötvenperces beszélgetés minden mondata értékes és elgondolkodtató üzeneteket közvetített a hívő és nem hívő hallgató számára, valamint további asszociációkra, gondolkodásra és megerősítésre is ösztönözhet.

Az interneten visszahallgatható az adás, és a könyv is elérhető. Szeretettel ajánlom mindkettőt figyelmükbe.

(<https://mediaklikk.hu/kossuth-radio/cikk/2021/04/18/hit-tudomany-es-tarsadalom/>)

Szabó Borbála Eszter

Kedves Testvérek!

/ beszámoló az online bibliakörökről /

Először is hálát szeretnék adni a mi Urunknak, hogy a koronavírus nem tudta szétverni a bibliaórák közösséget. Ma már 4 ilyen közösség található kéthetente az online térben. Hiszem, hogy gazdagabbak lettünk ezeken az alkalmakon, egymás hite által is épülhettünk a kis közösségekben!

Olyan emberekkel is együtt lehettünk, akikkel személyesen nem találkozhattunk volna a távolság, illetve betegségek miatt. Hiszem, hogy mindannyian várva vártuk a következő alkalmat, áron is megvettük a lehetőségeket, hogy együtt lehessünk – én biztosan. A legtöbbször nagyon fáradtan ültem le a számítógép elé, de minden alkalommal felüdültem és elmúlt a fáradtságom. Úgy gondolom, hogy ezzel nem csak én voltam így. Az ige mellett egymásról is többet tudtunk meg, kivel mi történt az előző találkozás óta, milyen ige szólította meg, hogyan irányította az Úr az életét. Isten igéje eljutott a szívünk mélyéig, a Siralom völgyét Források völgyévé tette a számunkra. Megáldott minket az Úr jelenlétével gazdagon. Szeretnénk továbbra is így együtt maradni a személyes találkozások mellett az online térben is!

Újra indult online a női bibliatanulmányozó körünk is. Cynthia Heald: „A szabad nő” című könyve alapján tanulmányoztuk, hogy Isten igéje szerint mit is jelent a szabadság, vagy szabad élet. Hosszú lenne felsorolni, hogy hány oldalról közelítettük meg a szabadságra vezető utat, de az első és legfontosabb lépésben mindannyian egyetértettünk. A szabad élet azzal kezdődik, hogy igent mondunk az Úr Jézus bűntől megváltó keresztségére! Nagyon izgalmas volt, hogy az egyes fejezetek kiből milyen gondolatokat ébresztettek, és a gyakorlatban ezek az igék hogyan valósultak meg a mindennapi életünkben. A könyv befejezése után egy-egy zsolttárról folytattuk a beszélgetéseket, és próbáltuk beépíteni az életünkbe a tanításokat. A záró alkalmunk (május 28.) pedig különösen izgalmasnak ígérkezik, mivel a 90. zsolttárt - kihasználva a virtuális jelenlét lehetőségét - Fodorné Ablonczy Margit lekipásztornóval fogjuk közösen tanulmányozni!

Istennek hála ezekért az áldott alkalmakért! Az a reménységünk, hogy a jövőben is folytatni tudjuk Istenünk igéjének tanulmányozását, és ha kedvet kaptál, szeretettel várunk körünkben!

Nemesné Szöllősi Margit és Iván Edit